

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Викладач: к.б.н., доц. Воронова Наталія Валентинівна

Кафедра: загальної та прикладної екології і зоології, 3-й корпус ЗНУ, ауд. 212 (1-й поверх)

E-mail: 180270@ukr.net, 180270n@gmail.com, voronovanv@st.znu.edu.ua - корпоративна пошта (до неї прив'язаний гугл диск з навчальними матеріалами)

Телефон: (061) 228-76-36 (кафедра), 228-75-78 (деканат), м.+380504565313

Інші засоби зв'язку: Moodle

Освітня програма, рівень вищої освіти		101 Екологія; Магістр				
Статус дисципліни		Обов'язкова, Цикл професійної підготовки				
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2023-2024 2 семестр	Рік навчання - 1	Тижні	12
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів	8	Лекційні заняття – 24 год Практичні заняття – 24 год Самостійна робота – 102 год.		
Вид контролю	<i>Екзамен</i>					
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=561				
Консультації:		<i>Moodle</i>				

ОПИС КУРСУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» є засвоєння теоретико-методологічних основ з проблем взаємодії людини і навколишнього середовища та набуття практичних навичок та вмінь необхідних для прийняття рішень у подальшій професійній діяльності відповідно до принципів сталого розвитку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Стратегія сталого розвитку» є отримання компетенцій, які дозволять оволодіти інформацію про сутність та основні поняття та принципи стратегії збалансованого (сталого) розвитку суспільства, поняття біосфери як динамічної системи та основні відомості про глобальні екологічні проблеми людства – ресурси і розвиток, оволодіти практичними навичками про оцінку антропогенного впливу на біосферу.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен набути таких практичних результатів навчання (знання, вміння тощо) та компетентностей:

1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
5. Здатність розробляти та управляти проектами.
6. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.
8. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.
9. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.
10. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.
11. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.
12. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.
13. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.
14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.
15. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.
16. Володіти основами еколого-інженерного проектування та еколого-експертної оцінки впливу на довкілля.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Лекції, методичні рекомендації до практичних занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщено на платформі *Moodle* за посиланням <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=561>

Наочні методи (схеми, моделі, Google Keep, Canva). Використання інтерактивних дошок: Padlet, Trello. Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручниками, обговорення відео).

Практичні методи (творчі завдання, кейси, симуляції Labster, розробка індивідуальних проектів та резюме). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).

Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій, кейсів).

ВИДИ І ЗМІСТ ПОТОЧНИХ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Практична робота 1 Теоретичні засади сталого розвитку. Основні поняття і визначення сталого розвитку	Вимоги до виконання та оформлення: https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=300503	Виконання практичної роботи максимально оцінюється в 5 балів. 4-5 бали – робота виконана та захищена вчасно і якісно. Здобувач освіти повно та вірно здатен проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичної роботи було дотримано всіх вимог, передбачених програмою курсу. 2-3 бали - при виконанні роботи здобувач освіти виконує роботу за зразком з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи. 1 бал – робота виконана на 30-50%, висновки невірно сформульовані, захищена невчасно	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	1			5
2	Практична робота 2 Міжнародні та національні законодавчо-правові засади переходу суспільства до стійкого розвитку	Вимоги до виконання та оформлення: https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=300504	Виконання практичної роботи максимально оцінюється в 5 балів. 4-5 бали – робота виконана та захищена вчасно і якісно. Здобувач освіти повно та вірно здатен проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичної роботи було дотримано всіх вимог, передбачених програмою курсу. 2-3 бали - при виконанні роботи здобувач освіти виконує роботу за зразком з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи. 1 бал – робота виконана на 30-50%, висновки невірно сформульовані, захищена невчасно	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	1			5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

3	Практична робота 3 Індикатори сталого розвитку	Вимоги до виконання та оформлення: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=325260	Виконання практичної роботи максимально оцінюється в 5 балів. 4-5 бали – робота виконана та захищена вчасно і якісно. Здобувач освіти повно та вірно здатен проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичної роботи було дотримано всіх вимог, передбачених програмою курсу. 2-3 бали - при виконанні роботи здобувач освіти виконує роботу за зразком з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи. 1 бал – робота виконана на 30-50%, висновки невірно сформульовані, захищена невчасно	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	1			5
4	Тестування	В системі Moodle.znu. Дозволено 2 спроби, з яких обирається кращий результат.	10 тестових завдань – кожна правильна відповідь – 1 бал	10
	Практична робота 4 Альтернативні стратегії розвитку людства	Вимоги до виконання та оформлення: https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=300506	Виконання практичної роботи максимально оцінюється в 5 балів. 4-5 бали – робота виконана та захищена вчасно і якісно. Здобувач освіти повно та вірно здатен проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичної роботи було дотримано всіх вимог, передбачених програмою курсу. 2-3 бали - при виконанні роботи здобувач освіти виконує роботу за зразком з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи. 1 бал – робота виконана на 30-50%, висновки невірно сформульовані, захищена невчасно	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
1	Практична робота 5 Економічне зростання і сталий розвиток	Вимоги до виконання та оформлення: https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=300506	Виконання практичної роботи максимально оцінюється в 5 балів. 4-5 бали – робота виконана та захищена вчасно і якісно. Здобувач освіти повно та вірно здатен проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичної роботи було дотримано всіх вимог, передбачених програмою курсу.	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			<p>2-3 бали - при виконанні роботи здобувач освіти виконує роботу за зразком з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи.</p> <p>1 бал – робота виконана на 30-50%, висновки невірно сформульовані, захищена невчасно</p>	
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	1			5
2	<p>Практична робота 6</p> <p>Концепція і складові переходу України до сталого розвитку</p>	<p>Вимоги до виконання та оформлення: https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=300506</p>	<p>Виконання практичної роботи максимально оцінюється в 5 балів.</p> <p>4-5 бали – робота виконана та захищена вчасно і якісно. Здобувач освіти повно та вірно здатен проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичної роботи було дотримано всіх вимог, передбачених програмою курсу.</p> <p>2-3 бали - при виконанні роботи здобувач освіти виконує роботу за зразком з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи.</p> <p>1 бал – робота виконана на 30-50%, висновки невірно сформульовані, захищена невчасно</p>	5
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	1			5
3	<p>Практична робота 7</p> <p>Особливості формування стратегій місцевого сталого розвитку і місцевого плану дій з охорони довкілля</p>	<p>Вимоги до виконання та оформлення: https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=300506</p>	<p>Виконання практичної роботи максимально оцінюється в 5 балів.</p> <p>4-5 бали – робота виконана та захищена вчасно і якісно. Здобувач освіти повно та вірно здатен проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичної роботи було дотримано всіх вимог, передбачених програмою курсу.</p> <p>2-3 бали - при виконанні роботи здобувач освіти виконує роботу за зразком з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи.</p> <p>1 бал – робота виконана на 30-50%, висновки невірно сформульовані, захищена невчасно</p>	5
Усього за ЗМ 7 контр. заходів	1			5

4	Тестування	В системі Moodle.znu. Дозволено 2 спроби, з яких обирається кращий результат.	10 тестових завдань – кожна правильна відповідь – 1 бал	10
	Практична робота 8 Екологічна етика і освіта для сталого розвитку	Вимоги до виконання та оформлення: https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=300506	Виконання практичної роботи максимально оцінюється в 5 балів. 4-5 бали – робота виконана та захищена вчасно і якісно. Здобувач освіти повно та вірно здатен проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичної роботи було дотримано всіх вимог, передбачених програмою курсу. 2-3 бали - при виконанні роботи здобувач освіти виконує роботу за зразком з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи. 1 бал – робота виконана на 30-50%, висновки невірно сформульовані, захищена невчасно	5
Усього за ЗМ 8 контр. заходів	2			15

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на іспиті (тах 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення чотирьох питань. Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=561>

Захист індивідуального дослідницького завдання (тах 20 балів) здійснюється на заліковому тижні. Індивідуальне самостійне завдання повинно бути надано на перевірку викладачеві щонайменше за 2 тижні до початку залікового тижня навчального семестру. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даним видом роботи. Методичні рекомендації до виконання ЦДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
<i>Атестація 1</i>	<i>Підготовка завдань лабораторної роботи</i>	впродовж тижня після лабораторного заняття;	12
	<i>Контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу Розділу 1 (проводиться по завершенню вивчення Тем 4 у письмовому вигляді)</i>	впродовж тижня після атестації	18
<i>Разом</i>			30
<i>Атестація 2</i>	<i>Підготовка завдань лабораторної роботи</i>	впродовж тижня після лабораторного заняття;	12
	<i>Контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу Розділу 2 (проводиться по завершенню вивчення)</i>	впродовж тижня після атестації	18
<i>Разом</i>			30
Підсумковий контроль (max 40%)			
<i>Екзамен</i>			20
<i>Захист індивідуального дослідницького завдання</i>			20
Разом			100%

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Підручники

1. Боголюбов В.М., Прилипко В.А. Стратегія сталого розвитку: навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2019. 322 с.
2. Зберовський О.В. Стратегія сталого розвитку людства: конспект лекцій. Дніпродзержинськ: Вид-во ДДГУ, 2021. 75 с.
3. Коржнев М.М. Природно-ресурсні основи сталого розвитку: підручник. Київ: Вид-во КНУ. 2020. 270 с.
4. Основи стійкого розвитку: навчальний посібник / За заг. ред. проф. Л.Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2019. 654 с.

Додаткова :

1. Еколого-економічні засади сталого місцевого розвитку. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки сталого місцевого розвитку. К.Є. Воронов Н.В. Воронова. *Сталий людський розвиток місцевих громад*. Київ : Місцевий розвиток, орієнтований на громаду. Т.1, 2015 С. 284-302.
2. Toward creating an environment of cooperation between water, energy, and food stakeholders in San Antonio B Daher, B Hannibal, KE Portney, RH Mohtar Science of The Total Environment 651, 2019. P. 2913-2926.
3. Werbach, Adam. "Strategy for sustainability." *Strategic Direction* 27.10 (2011). *Strategic Direction*, Vol. 27 No. 10. DOI: <https://doi.org/10.1108/sd.2011.05627jaa.013>
4. Зберовський О.В. Стратегія сталого розвитку людства: конспект лекцій / О.В. Зберовський. Дніпродзержинськ: Вид-во ДДГУ, 2013. 75 с.
5. Екологічне управління: підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський [та ін.]. Київ : Либідь, 2004. 432 с.
6. Базілевич В. Національна екологічна політика України: оцінка і стратегія розвитку : документ підготовлено в рамках проекту ПРОО/ГЕФ «Оцінка національного потенціалу в сфері глобального екологічного управління в Україні». Київ : ПРООН Україна, 2007.
7. Декларація та план виконання рішень Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку 26 серпня – 4 вересня 2002 р. в Йоганнесбурзі. Київ: ПРООН в Україні. Муніципальна програма врядування і сталого розвитку України. 2004. 73 с.
8. Дорогунцов С.І. Сталий розвиток і безпека: аспекти сполучення. Київ : Тов. «Знання» України, 2002.
9. Карамушка В.І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (Інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проектну діяльність) : практ. посіб. / за ред. В. Кучинського. Київ : К.І.С., 2012. 138 с.
10. Карпінський Б.А. Сталий розвиток економіки: узагальнена модель : монографія. Львів : Логос, 2005.
11. Коржнев М.М. Природно-ресурсні основи сталого розвитку. Київ: Вид. КНУ. 2001. 270 с.
12. Карпінський Б.А. Продуктивність і сталий розвиток економіки : монографія. Львів : Логос, 2004.
13. Лепський М.А. Сталий розвиток суспільства: Запорізький регіональний досвід: монографія. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2014. 199 с.
14. Національне буття серед екологічних реалій / М.М. Кисельов, Ф.М. Канак. Київ : Тандем, 2000. 320 с.

15. Планування місцевого сталого розвитку. Посібник з формулювання стратегії сталого місцевого розвитку. Київ : ПРООН, МПВСР, 2005. 65 с.
16. Програма дій "Порядок денний на ХХІ століття" / Переклад з англійської: ВГО "Україна. Порядок денний на ХХІ століття". Київ : Інтелсфера, 2000. 360 с.
17. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004 – 2015 роки) «Шляхом Європейської інтеграції» / Гальчинський А.С., Гесць В.М. [та ін.] / Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. Київ : 2015. 416 с.
18. Стратегічні напрями переходу України на засади сталого розвитку в контексті її інтеграції до Європейського співтовариства. Київ : Салютіс, 2005.
19. Україна на порозі ХХІ століття: уроки реформ та стратегія розвитку : матеріали наукової конференції. Київ : НТУУ КПІ, 2001.

Інформаційні джерела:

1. Лисенко І.М. Територіальна громада в системі громадянського суспільства. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
2. ВИСНОВОК на проект Закону України "Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року" URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/ХН6YF00A>
3. Стратегія сталого розвитку: можливості і проблеми запровадження в Україні URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-12/StalyRozvytok2014-8870e.pdf>
4. Сайт сталий розвиток України URL: <http://www.sd4ua.org/golovni-temi-stalogo-rozvitku/>
5. Сайт Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. URL: <http://wdc.org.ua/uk>
6. Офіційний сайт ООН. URL: <http://www.un.org>
7. Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies. Third Edition. Social Affairs Economic & United Nations. October 2007. URL: <http://www.un.org/esa/sustdev/natlinfo/indicators/guidelines.pdf>
8. Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL: <http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>
9. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Офіційний сайт Світового центру даних з геоінформатики та сталого розвитку. URL: <http://wdc.org.ua/uk/geoinformatics>
11. Офіційний сайт ПРООН. URL: <http://www.un.org/ru/ga/undp/>
12. Йоханнесбургская встреча на высшем уровне 2002 года. Электронные текстовые данные. URL: <http://www.un.org/russian/conferen/>
13. Дорогунцов С. Ральчук О. Сталий розвиток – цивілізаційний діалог природи і культури. *Вісник НАН України*. 2001. № 10. URL: <http://www.nbu.gov.ua/articles/vis-nanu/2001-10/4.htm>
14. Дорогунцов С., Куценко В. Освітня сфера в інформаційному суспільстві // *Вісник НАН України*. 2002. № 11. URL: <http://www.nbu.gov.ua/articles/vis-nanu/2002-11/1.htm>
15. Місцевий розвиток, орієнтований на громаду. Мікропроекти. URL: <http://cba.org.ua/ua/activities/microprojects/details/5/89>
16. Офіційний сайт ПРООН в Україні. Проекти. URL: <http://www.undp.org.ua/ua/projects-list-all>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Навчальна дисципліна є обов'язковою для магістрів спеціальності 101 Екологія та охорона навколишнього середовища.

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навиками і компетентностями з даної дисципліни.

Для високої ефективності навчального процесу студент зобов'язаний виконувати наступні правила:

- відвідувати лекції, практичні заняття відповідно до розкладу;
- не запізнюватися на заняття;
- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку університету;
- не розмовляти під час занять;
- не пропускати заняття без поважних причин;
- своєчасне і старанно виконувати домашні завдання;
- бути ввічливим і доброзичливим до одногрупників і викладачів;
- бути пунктуальним і обов'язковим.

Порядок відпрацювань пропущених лабораторних (практичних) та лекційних занять

1. Дозвіл на відпрацювання пропущених занять студент отримує в завідуючого кафедри;
2. Пропуски вважаються поважними, якщо представлені об'єктивні докази справжніх причин:
  - хвороба студента, підтверджена довідкою (лікарняним листом) про тимчасову непрацездатність;
  - попередньо отриманий письмовий дозвіл заступника декана з виховної роботи та у завідуючого кафедри, про пропуск занять за сімейними чи іншими поважними причинами, підтверджений документально (не більше 3-х навчальних днів за семестр);
  - донорська довідка, повістка в військкомат.
3. Відпрацювання пропущених занять здійснюється студентами протягом 10 днів з дня виходу на заняття.
4. За наявності невідпрацьованих пропущених практичних занять студент до написання атестаційних робіт не допускається.
5. У випадку пропуску з неповажних причин викладач знімає бал за відпрацьований навчальний матеріал.
6. У випадку, не відпрацьовання студентом занять, у встановлений термін до нього застосовують адміністративні заходи.
7. Пропущені теоретичні заняття відпрацьовуються згідно графіку, додаткові заняття проводяться за рішенням викладача.
8. У випадку пропуску студентом **70% і більше** навчальних годин з дисципліни в семестр без поважних причин студент до атестацій, заліків та іспитів не допускається. Дозвіл на відпрацювання пропущених навчальних годин з дисципліни студент отримує в заступника декана з виховної роботи/декана та у завідуючого кафедри.
9. Якщо причина пропусків поважна студенту за згодою викладача назначають індивідуальний графік відпрацьованих пропущених занять. Якщо причина пропусків не поважна питання про академічну успішність виноситься на вирішення педагогічного колективу

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

10. В день студент може відпрацювати не більше двох навчальних дисциплін і не більше 4 - 6 навчальних годин.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату. Використання будь-якої інформації має бути правильно процитоване з посиланням на автора. Студенти, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інших проявів недоброчесної поведінки можуть отримати різні дисциплінарні покарання згідно з Кодексом академічної доброчесності ЗНУ.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Для високої ефективності навчального процесу студент зобов'язаний виконувати наступні правила без дозволу викладача не користуватись:

- мобільним телефоном;
- ноутбуками;
- планшетами.

Комунікація

Всі робочі оголошення можуть надсилатися

- через старосту, на електронну пошту та розміщуватися в Moodle. Будь ласка, перевіряйте свою електронну пошту та сторінку в Moodle та своєчасно реагуйте на повідомлення,
- на сторінці в Moodle є посилання на групу в соцмережах Telegram, спілкування в якій 24/7: в ній є оформлені через Google keep посилання на зустрічі в **Zoom**, або **Moodle**, на корпоративний гугл диск, дошку Trello завдання для індивідуальної та командної роботи, відеозаписи проведених занять . Прохання вимкнути звук у цій групі.
- Індивідуальні *offline* консультації проходять у Кабінет – 212, 3 корпус ЗНУ (біологічний факультет) за попередньо домовленістю
- Дистанційні *online* консультації проводяться з використанням платформ: ZOOM, Moodle та Viber , або Telegram (у робочий час).

Час проведення занять – відповідно до розкладу

Час проведення консультацій: понеділок, вівторок 14³⁰-15⁵⁰

–<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/study>

Телефон кафедри – 228-76-36

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yceds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**

Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:(061)228-75-50)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>